

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Διαχείριση κρίσεων στον τομέα των τροφίμων, των ζώων και των φυτών

23/6/2020

COVID-19 και εκτρεφόμενα και οικόσιτα ζώα

Ερωτήσεις και Απαντήσεις

Σημειώνεται ότι το παρόν έγγραφο συντάχθηκε αποκλειστικά προς ενημέρωση και διαβούλευση. Δεν έχει εκδοθεί ούτε εγκριθεί κατ' οποιονδήποτε τρόπο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και δεν θα πρέπει να θεωρείται σε καμία περίπτωση ότι αντιπροσωπεύει τις απόψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν εγγυάται την ακρίβεια των παρεχόμενων πληροφοριών, ούτε αναλαμβάνει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση του παρόντος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	COVID-19 ΚΑΙ SARS-COV-2.....	3
2.	ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΜΟΛΥΝΣΗΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΖΩΑ.....	3
2.1.	Υπάρχει κίνδυνος μόλυνσης COVID-19 από τα ζώα;	3
2.2.	Υπάρχει κίνδυνος μετάδοσης του ιού SARS-CoV-2 από ανθρώπους σε ζώα ή μεταξύ ζώων;.....	3
2.3.	Ποια είναι τα κλινικά συμπτώματα των ζώων συντροφιάς που μολύνθηκαν με τον ιό SARS-CoV-2 σε νοικοκυριά που έχουν προσβληθεί από την COVID-19;	4
2.4.	Πρέπει να λάβω κάποια ιδιαίτερη προφύλαξη για το ζώο συντροφιάς μου;.....	4
2.5.	Υπάρχει κίνδυνος λοίμωξης από τον ιό SARS-CoV-2 μέσω τροφών για ζώα συντροφιάς ή ζωοτροφών; Τι ισχύει για τη συσκευασία;.....	5
2.6.	Υπάρχει συγκεκριμένος κίνδυνος λοίμωξης από τον ιό SARS-CoV-2 μέσω των ζώων που εκτρέφονται για την παραγωγή τροφής;	5
2.7.	Υπάρχει συγκεκριμένος κίνδυνος στις εκμεταλλεύσεις γουνοφόρων ζώων ή τους ζωολογικούς κήπους;.....	6
3.	ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	7
3.1.	Τι μπορούν να κάνουν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι εθνικές κτηνιατρικές υπηρεσίες όσον αφορά την υγεία των ζώων και την τρέχουσα πανδημία COVID-19;	7
3.2.	Ποιες είναι οι διεθνείς ευθύνες των κτηνιατρικών αρχών στην προκειμένη περίπτωση;	7
3.3.	Ποια είναι η προσέγγιση της ΕΕ για τον έλεγχο των ζώων για τη λοίμωξη από τον ιό SARS-CoV-2;.....	8
4.	ΚΥΡΙΕΣ ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	9

1. COVID-19 ΚΑΙ SARS-CoV-2

Το όνομα που δόθηκε στον νέο κορονοϊό του 2019 είναι κορονοϊός σοβαρού οξέος αναπνευστικού συνδρόμου 2 (SARS-CoV-2).

COVID-19 είναι το όνομα που δόθηκε στη νόσο που προσβάλλει τον άνθρωπο και συνδέεται με τον ιό SARS-CoV-2.

2. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΜΟΛΥΝΣΗΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΖΩΑ

2.1. Υπάρχει κίνδυνος μόλυνσης COVID-19 από τα ζώα;

Η κύρια οδός μετάδοσης του ιού SARS-CoV-2 είναι από άτομο σε άτομο, κυρίως μέσω αναπνευστικών σταγονιδίων τα οποία μπορεί να εκπέμπουν τα προσβεβλημένα άτομα μέσω φτερνίσματος, βήχα ή εκπνοής.

Ενώ τα διαθέσιμα δεδομένα, ιδίως οι γενετικές αλληλουχίες, δείχνουν ότι ο ιός SARS-CoV-2 προήλθε από ζωική πηγή, επί του παρόντος δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία που να προσδιορίζουν με ακρίβεια είτε την πηγή είτε τη διαδρομή της μετάδοσης από την αρχική ζωική δεξαμενή του ιού σε έναν υποτιθέμενο ενδιάμεσο ξενιστή και έπειτα στον άνθρωπο. Βρίσκονται σε εξέλιξη μελέτες για την καλύτερη κατανόηση της ευαισθησίας διαφόρων ειδών ζώων στον ιό SARS-CoV-2 και την αξιολόγηση της δυναμικής της λοίμωξης σε ευπαθή είδη ζώων.

2.2. Υπάρχει κίνδυνος μετάδοσης του ιού SARS-CoV-2 από ανθρώπους σε ζώα ή μεταξύ ζώων;

Το περιβάλλον των μολυσμένων ατόμων είναι πιθανόν να είναι μολυσμένο με τον ιό SARS-CoV-2, με αποτέλεσμα τα ζώα που ζουν σε στενή επαφή με μολυσμένα άτομα να είναι εκτεθειμένα στον SARS-CoV-2.

Δεν μπορεί να αποκλειστεί ο κίνδυνος έκθεσης στον SARS-CoV-2 και λοίμωξης από την COVID-19 για τα ζώα συντροφιάς τα οποία ζουν σε νοικοκυριά που έχουν προσβληθεί. Από την προκαταρκτική αξιολόγηση αυτού του κινδύνου έκθεσης και της επακόλουθης λοίμωξης στα νοικοκυριά, ο εν λόγω κίνδυνος θεωρείται χαμηλός για γάτες, νυφίτσες και χάμστερ, πολύ χαμηλός για σκύλους και αμελητέος για τα πτηνά και τα ερπετά (Shi et al., 2020¹).

Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία που να καταδεικνύουν ότι οι σκύλοι ή οι γάτες παίζουν ρόλο στην εξάπλωση του ιού SARS-CoV-2 στον άνθρωπο. Επιπλέον, παρά τις μεμονωμένες περιπτώσεις λοιμώξεων που αναφέρθηκαν σε σκύλους και γάτες, επί του παρόντος δεν υπάρχουν στοιχεία που να δείχνουν ότι τα ζώα που μολύνθηκαν από τον άνθρωπο παίζουν σημαντικό ρόλο στην επιδημιολογία της τρέχουσας πανδημίας της COVID-19. Οι

¹ Susceptibility of ferrets, cats, dogs, and other domesticated animals to SARS–coronavirus 2

Jianzhong Shi1,*; Zhiyuan Wen1,*; Gongxun Zhong1,*; Huanliang Yang1,*; Chong Wang1,*; Baoying Huang2,*; Renqiang Liu1; Xijun He3; Lei Shuai1; Ziruo Sun1; Yubo Zhao1; Peipei Liu2; Libin Liang1; Pengfei Cui1; Jinliang Wang1; Xianfeng Zhang3; Yuntao Guan3; Wenjie Tan2; Guizhen Wu2,†; Hualan Chen1,†; Zhigao Bu1,3,† 1State Key Laboratory of Veterinary Biotechnology, Harbin Veterinary Research Institute, Chinese Academy of Agricultural Sciences, Harbin 150069, People's Republic of China.2National Institute for Viral Disease Control and Prevention, China CDC, Beijing 102206, People's Republic of China.3National High Containment Laboratory for Animal Diseases Control and Prevention, Harbin 150069, People's Republic of China.

εξάρσεις της COVID-19 στον άνθρωπο είναι αποτέλεσμα μετάδοσης από άτομο σε άτομο. Στα προηγούμενα επεισόδια έξαρσης νόσων SARS, τα ζώα συντροφιάς δεν λειτούργησαν ως ζωική δεξαμενή του ιού, ούτε έπαιξαν ρόλο στη μετάδοση του ιού από ζώο σε άνθρωπο.

Τα βιζόν έδειξαν ότι είναι ευπαθή στον ιό SARS-CoV-2 και έχει αναφερθεί λοίμωξη σε εκτρεφόμενα βιζόν².

2.3. Ποια είναι τα κλινικά συμπτώματα των ζώων συντροφιάς που μολύνθηκαν με τον ιό SARS-CoV-2 σε νοικοκυριά που έχουν προσβληθεί από την COVID-19;

Παρά το γεγονός ότι η COVID-19 εμφανίστηκε πρόσφατα, υπάρχουν ήδη ορισμένα επιστημονικά στοιχεία που δείχνουν ότι ο ιός SARS-CoV-2 έχει ανιχνευθεί σε ασυμπτωματικούς σκύλους που ανήκουν σε ασθενείς με COVID-19, ότι κάποιες γάτες συντροφιάς ασθενών με COVID-19 βρέθηκαν θετικές στον ιό SARS-CoV-2 και ότι η πειραματική μόλυνση γατών και νυφίτσων με τον ιό SARS-CoV-2 είχε ως αποτέλεσμα την αντιγραφή, την απόπτωση και την εξάπλωση του ιού σε ευπαθείς γάτες και νυφίτσες με τις οποίες ήρθαν σε επαφή τα μολυσμένα ζώα.

Οι λίγες διαθέσιμες δημοσιευμένες εργασίες δείχνουν ότι οι σκύλοι στους οποίους ανιχνεύθηκε ο ιός δεν παρουσίαζαν κλινικά συμπτώματα, ενώ οι μολυσμένες γάτες έπασχαν από παροδικές διαταραχές του αναπνευστικού και του πεπτικού συστήματος. Μετά από πειραματική μόλυνση σε νυφίτσες και χρυσόμαλλα χάμστερ, παρατηρήθηκαν επίσης κλινικά συμπτώματα από το αναπνευστικό και το πεπτικό, καθώς και πυρετός.

2.4. Πρέπει να λάβω κάποια ιδιαίτερη προφύλαξη για το ζώο συντροφιάς μου;

Δεν δικαιολογείται, κατά πρώτο και κύριο λόγο, να ληφθούν μέτρα τα οποία θα μπορούσαν με οποιονδήποτε τρόπο να θέσουν σε κίνδυνο την καλή μεταχείριση των ζώων που φροντίζετε.

Παρά το γεγονός ότι δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία ότι οι σκύλοι ή οι γάτες ή άλλα είδη ζώων συντροφιάς παίζουν κάποιο ρόλο στην εξάπλωση του ιού SARS-CoV-2 και ότι τα ζώα που μολύνονται από ανθρώπους δεν διαδραματίζουν ρόλο στην επιδημιολογία της COVID-19, συνιστάται, όπου είναι δυνατόν, να τηρείται προληπτική στάση και συμπεριφορά. Υπάρχουν ορισμένα προστατευτικά μέτρα που μπορείτε να λάβετε:

- Προληπτικά, τα άτομα που έχουν προσβληθεί από τον ιό SARS-CoV-2 ή για τα οποία υπάρχει υπόνοια ότι έχουν προσβληθεί, θα πρέπει να αποφεύγουν όσο το δυνατόν περισσότερο τη στενή επαφή με τα ζώα συντροφιάς τους και θα πρέπει να τηρούν ορθές πρακτικές υγιεινής (π.χ. απομόνωση από ζώα συντροφιάς, τακτικό πλύσιμο των

² <https://www.eurosurveillance.org/content/10.2807/1560-7917.ES.2020.25.23.2001005>

χειρών, αποφυγή στενής επαφής με το πρόσωπο, χρήση μάσκας προσώπου).

- Σύμφωνα με την ίδια προληπτική προσέγγιση, τα ζώα που ανήκουν σε ιδιοκτήτες για τους οποίους υπάρχει υπόνοια ότι έχουν προσβληθεί από τον ιό SARS-CoV-2 θα πρέπει να ελαχιστοποιούν την επαφή τους με ανθρώπους ή άλλα ζώα και να παραμένουν περιορισμένα μέσα στα νοικοκυριά τους ή σε καθορισμένους χώρους απομόνωσης ζώων ή σε καταφύγια, όσο αυτό είναι εφικτό, χωρίς να τίθενται σε κίνδυνο, σε καμία περίπτωση, η καλή μεταχείρισή τους, και για χρονική διάρκεια ίση με την περίοδο απομόνωσης που συνιστάται για τους ανθρώπους στην ίδια γεωγραφική περιοχή.
- Οι ιδιοκτήτες ζώων συντροφιάς θα πρέπει να κρατούν τα ζώα συντροφιάς τους με λουρί όταν περπατούν έξω, έτσι ώστε να είναι σε θέση να τηρήσουν τον κανόνα της «κοινωνικής αποστασιοποίησης» με άλλα άτομα.

2.5. Υπάρχει κίνδυνος λοίμωξης από τον ιό SARS-CoV-2 μέσω τροφών για ζώα συντροφιάς ή ζωοτροφών; Τι ισχύει για τη συσκευασία;

Όπως ισχύει και για τα τρόφιμα για ανθρώπους³, δεν έχει αναφερθεί κανένα περιστατικό μετάδοσης του ιού SARS-CoV-2 σε ζώα μέσω της κατανάλωσης τροφών για ζώα συντροφιάς. Η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «δεν υπάρχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι τα τρόφιμα είναι πιθανή πηγή ή οδός μετάδοσης του ιού»⁴. Πράγματι, όπως και για τα τρόφιμα που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο, δεν υπάρχουν στοιχεία που να δείχνουν ότι υπάρχει κίνδυνος μόλυνσης από τις τροφές για ζώα συντροφιάς, και κάτι τέτοιο φαίνεται ότι είναι πολύ απίθανο. Οι συστάσεις σχετικά με τον χειρισμό των συσκευασιών τροφών για ζώα συντροφιάς είναι οι ίδιες όπως και για τον χειρισμό κάθε άλλης συσκευασίας (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. Ερωτήσεις και Απαντήσεις σχετικά με την COVID-19 και την ασφάλεια των τροφίμων: Υπάρχει κίνδυνος να προσβληθεί κανείς από τη νόσο COVID-19 μέσω των συσκευασιών τροφίμων;)⁵ Αυτή η εκτίμηση ισχύει επίσης για τις ζωοτροφές για τα εκτρεφόμενα ζώα.

2.6. Υπάρχει συγκεκριμένος κίνδυνος λοίμωξης από τον ιό SARS-CoV-2 μέσω των ζώων που εκτρέφονται για την παραγωγή τροφής;

Δεν υπάρχουν στοιχεία που να δείχνουν ότι το ζωικό κεφάλαιο μπορεί να μολυνθεί από τον ιό SARS-CoV-2. Επιπλέον, τα προκαταρκτικά πορίσματα μελετών δείχνουν ότι τα πουλερικά και οι χοίροι δεν είναι ευπαθή στον ιό SARS-CoV-2.

³ https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/biosafety_crisis_covid19_qandas_el.pdf

⁴ <https://www.efsa.europa.eu/en/news/coronavirus-no-evidence-food-source-or-transmission-route>

⁵ https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/biosafety_crisis_covid19_qandas_el.pdf

Το ζωικό κεφάλαιο της ΕΕ έχει τα υψηλότερα πρότυπα ασφάλειας των τροφίμων, υγείας και καλής μεταχείρισης των ζώων και προστασίας του περιβάλλοντος, τα οποία μειώνουν σημαντικά τον κίνδυνο μετάδοσης παθογόνων. Πράγματι, τα υψηλά επίπεδα βιοασφάλειας στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις περιορίζουν σημαντικά την πιθανή έκθεση των εκτρεφόμενων ζώων σε οποιονδήποτε ζωνοσογόνο παράγοντα.

2.7. Υπάρχει συγκεκριμένος κίνδυνος στις εκμεταλλεύσεις γουνοφόρων ζώων ή τους ζωολογικούς κήπους;

Ορισμένα εκτρεφόμενα βιζόν εμφάνισαν κλινικά συμπτώματα και βρέθηκαν θετικά στον ιό SARS-CoV-2 στις Κάτω Χώρες και τη Δανία. Κατά πάσα πιθανότητα, τα ζώα αυτά προσβλήθηκαν από τους φροντιστές τους ή τους κτηνοτρόφους. Περαιτέρω έρευνα βρίσκεται σε εξέλιξη για την καλύτερη κατανόηση της επιδημιολογίας και της περαιτέρω εξάπλωσης του ιού SARS-CoV-2 στα εκτροφεία βιζόν. Οι προκαταρκτικές πληροφορίες από τις Κάτω Χώρες, βάσει της γονιδιωματικής αλληλουχίας του ιού, δείχνουν ότι δύο εργαζόμενοι σε μολυσμένες εκμεταλλεύσεις εντατικής εκτροφής βιζόν προσβλήθηκαν από τον SARS-CoV-2 μέσω των βιζόν.

Τα δεδομένα από εργαστηριακά πειράματα και επιτόπιες μελέτες δείχνουν ότι ορισμένα είδη ζώων (γάτες, τίγρεις, λιοντάρια, νυφίτσες, βιζόν και σε πολύ μικρότερο βαθμό σκύλοι) είναι ευπαθή στη λοίμωξη από τον ιό SARS-CoV-2. Τα στοιχεία από μολύνσεις ζώων εκτός εργαστηρίου δείχνουν ότι τα ζώα αυτά μολύνθηκαν από ανθρώπους που είχαν μολυνθεί από τον ιό SARS-CoV-2 ή για τους οποίους υπήρχαν υπόνοιες ότι είχαν προσβληθεί από τη νόσο COVID-19.

Επί του παρόντος, δεν υπάρχουν στοιχεία που να δείχνουν ότι τα ζώα που έχουν μολυνθεί από ανθρώπους (όπως οι γάτες σε αρκετές χώρες, τα βιζόν ή οι τίγρεις σε ζωολογικούς κήπους στις ΗΠΑ) παίζουν σημαντικό ρόλο στην εξάπλωση της πανδημίας της COVID-19. Ο βασικός λόγος για τις εξάρσεις της COVID-19 στον άνθρωπο είναι η μετάδοση από άτομο σε άτομο.

Βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών, δεν υπάρχουν επιστημονικά στοιχεία που να δικαιολογούν τη λήψη συγκεκριμένων υγειονομικών μέτρων κατά του SARS-CoV-2 για τα ζώα.

Ωστόσο, ως προληπτικό μέτρο, συνιστάται η χρήση κατάλληλου εξοπλισμού ατομικής προστασίας για τις εκμεταλλεύσεις γουνοφόρων ζώων και τους εργαζόμενους σε ζωολογικούς κήπους οι οποίοι θεωρούνται ότι διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο/ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες.

Περαιτέρω μέτρα προφύλαξης, όπως η διεξαγωγή δοκιμών σε εκμεταλλεύσεις εκτροφής βιζόν, η αυξημένη προστασία των εργαζομένων στις εκμεταλλεύσεις, η απαγόρευση της διέλευσης γύρω από τις εκμεταλλεύσεις, οι περιορισμοί των μετακινήσεων των μικρών βιζόν, καθώς

και η σφαγή βιζόν σε μολυσμένες εγκαταστάσεις θα πρέπει να εφαρμόζονται ταχέως σε συγκεκριμένες τοπικές συνθήκες⁶.

3. ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

3.1. Τι μπορούν να κάνουν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι εθνικές κτηνιατρικές υπηρεσίες όσον αφορά την υγεία των ζώων και την τρέχουσα πανδημία COVID-19;

Οι υπηρεσίες δημόσιας υγείας και οι κτηνιατρικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των κτηνιάτρων, εργάζονται από κοινού στο πλαίσιο της προσέγγισης «Μία υγεία» για την ανταλλαγή πληροφοριών, ιδίως σχετικά με την υπόνοια ή την επιβεβαίωση λοίμωξης σε ζώα, προκειμένου να διενεργήσουν αξιολόγηση κινδύνου όταν ένα άτομο με COVID-19 αναφέρει ότι βρίσκεται ή ήλθε σε επαφή με ζώα συντροφιάς ή άλλα ζώα.

Η ΕΕ στηρίζει ένα δίκτυο εργαστηρίων αναφοράς της ΕΕ (EURL), με σκοπό να εξασφαλιστούν εργαστηριακές αναλύσεις υψηλής ποιότητας και εναρμονισμένες δοκιμές στην ΕΕ. Το εν λόγω δίκτυο υποστηρίζει τις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων σε διάφορους τομείς της εργαστηριακής ανάλυσης, συμπεριλαμβανομένων των ζωοανθρωπονόσων.

Σε ορισμένες χώρες, οι κτηνιατρικές υπηρεσίες και τα εργαστήρια, καθώς και τα προαναφερθέντα EURL, στηρίζουν ενεργά τις βασικές λειτουργίες της απόκρισης του τομέα της δημόσιας υγείας, μέσω της αποτελεσματικής συμβολής τους στη διαλογή και την εξέταση δειγμάτων επιτήρησης και διάγνωσης από ανθρώπους.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή βασίζει τις ενέργειες και τις ανακοινώσεις της στις πλέον πρόσφατες διαθέσιμες επιστημονικές πληροφορίες και ενθαρρύνει την προώθηση έγκυρων πηγών πληροφοριών, τον υποβιβασμό περιεχομένου που ελέγχεται ως ψευδές ή παραπλανητικό και την αφαίρεση παράνομου περιεχομένου ή περιεχομένου που θα μπορούσε να προκαλέσει σωματική βλάβη⁷.

3.2. Ποιες είναι οι διεθνείς ευθύνες των κτηνιατρικών αρχών στην προκειμένη περίπτωση;

Οι κτηνιατρικές αρχές διατηρούν στενή σχέση συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Παγκόσμιο Οργανισμό για την Υγεία των Ζώων (ΟΙΕ), καθώς και με τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO). Εξασφαλίζουν συνεκτική και κατάλληλη επικοινωνία και διαχείριση των κινδύνων.

⁶ https://www.oie.int/fileadmin/Home/eng/Our_scientific_expertise/docs/pdf/COVID-19/Bruschke_update_SARS_CoV_3_infections_in_mink_Netherlands_9June2020.pdf

⁷https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/fighting-disinformation_el

Τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε διεθνές επίπεδο λειτουργούν κατάλληλα συστήματα ανταλλαγής δεδομένων, προκειμένου να ενημερώνονται ταχέως οι σχετικές αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές για την εμφάνιση και την εξέλιξη των νόσων των ζώων. Τα συστήματα αυτά είναι σημαντικά για την παρακολούθηση και την επικαιροποίηση της κατάστασης και, σε περίπτωση ανάγκης, για τον συντονισμό δράσεων. Οι πληροφορίες που προέρχονται από τα εν λόγω συστήματα δημοσιοποιούνται επίσης στους δικτυακούς τόπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ΟΙΕ⁸.

Είναι σημαντικό να μην οδηγηθούμε λόγω της COVID-19 στην εφαρμογή ακατάλληλων μέτρων ελέγχου κατά των οικόσιτων ή των άγριων ζώων που ενδέχεται να θέσουν χωρίς λόγο σε κίνδυνο την καλή μεταχείριση και την υγεία τους ή να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στη βιοποικιλότητα και τη βιωσιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Οι κτηνίατροι διαδραματίζουν βασικό ρόλο στην ενημέρωση σχετικά με τους κινδύνους, ιδίως όσον αφορά την αιτιολόγηση των μέτρων διαχείρισης του κινδύνου.

3.3. Ποια είναι η προσέγγιση της ΕΕ για τον έλεγχο των ζώων για τη λοίμωξη από τον ιό SARS-CoV-2;

Επί του παρόντος, δεν υπάρχει λόγος που να δικαιολογεί οποιοσδήποτε εργαστηριακές δοκιμές σε ζώα συντροφιάς ή άλλα οικόσιτα είδη για λοίμωξη από τον ιό SARS-CoV-2. Επομένως, δεν θα πρέπει να πραγματοποιούνται εργαστηριακές δοκιμές εκτός των κατάλληλων επιστημονικών μελετών ή ερευνών υπό τις απαιτούμενες ελεγχόμενες συνθήκες.

Οι επιστημονικές μελέτες που αποσκοπούν στην κατανόηση της πιθανής ζωικής δεξαμενής και των ενδιάμεσων ειδών ζώων ξενιστών, συμπεριλαμβανομένων των ζώων συντροφιάς, των άγριων ζώων ή των εκτρεφόμενων ζώων, ή της δυναμικής της νόσου COVID-19 ως πιθανής ζωοανθρωπονόσου (μετάδοση από άνθρωπο σε ζώο και αντιστρόφως) είναι πολύτιμες. Οι δοκιμές σε ζώα θα πρέπει να περιορίζονται σε επιστημονικές μελέτες πάνω στον ιό SARS-CoV-2. Η διενέργεια δοκιμών σε άρρωστα ζώα θα μπορούσε να ενδείκνυται κατ' εξαίρεση εάν υπάρχει επιβεβαιωμένος ασθενής με COVID-19 ή ευπαθή άτομα στο νοικοκυριό, έχει αποκλειστεί κάθε άλλη πιθανή διαφορική διάγνωση, και οι αρχές θεωρούν δικαιολογημένη την έναρξη έρευνας στα εν λόγω ζώα.

Η ΕΕ ενθαρρύνει τις καλά σχεδιασμένες και ενδεδειγμένες επιστημονικές έρευνες, οι οποίες θα συμβάλουν στην καλύτερη κατανόηση της επιδημιολογίας της νόσου COVID-19. Οι κτηνιατρικές υπηρεσίες και οι ιδιωτικοί και οι επίσημοι κτηνίατροι ενθαρρύνονται να εμπλακούν ενεργητικά στον τεχνικό σχεδιασμό και τον συντονισμό των προαναφερθεισών μελετών πάνω στον ιό SARS-CoV-2, αποφεύγοντας, στο μέτρο του δυνατού, την αλληλεπικάλυψη και την απόσπαση των

⁸ <https://www.oie.int/scientific-expertise/specific-information-and-recommendations/questions-and-answers-on-2019-novel-coronavirus>

περιορισμένων πόρων σε λιγότερο σημαντικές δραστηριότητες δοκιμών εκτός του πλαισίου της έρευνας.

4. ΚΥΡΙΕΣ ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Ιστότοπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την υγεία των ζώων:

https://ec.europa.eu/food/animals/health_en

Παγκόσμιος Οργανισμός για την Υγεία των Ζώων – Ερωτήσεις και απαντήσεις σχετικά με τη νόσο που προκαλεί ο κορονοϊός του 2019 (COVID-19)

<https://www.oie.int/scientific-expertise/specific-information-and-recommendations/questions-and-answers-on-2019-novel-coronavirus/>

Ιστοσελίδα του FAO – Should we worry about animals? (Θα πρέπει να ανησυχούμε για τα ζώα;)

<http://www.fao.org/2019-ncov/en/>

Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων

<https://www.efsa.europa.eu/en/news/coronavirus-no-evidence-food-source-or-transmission-route>

Γαλλικός Οργανισμός Τροφίμων, Περιβάλλοντος και Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία

<https://www.anses.fr/en/content/covid-19-domestic-animals-play-no-part-transmission-virus-humans>

Ινστιτούτο Friedrich-Loeffler

<https://www.fli.de/en/press/press-releases/press-singleview/novel-coronavirus-sars-cov-2-fruit-bats-and-ferrets-are-susceptible-pigs-and-chickens-are-not/>

Sciensano

<https://www.sciensano.be/fr/sujets-sante/coronavirus>